

**Documentació
de referència**

- Affi, Abdelmonem A.; Clark, Virginia (1996). *Computer-aided multivariate analysis*. Londres: Chapman and Hall.
- Agustí, Miquel (1998). *Llibre dels secrets d'agricultura, casa rústica i pastoril*. Barcelona: Alta fulla.
- Alamany, Oriol (2001). *Aigüestortes: una mirada al Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici*. Barcelona: Símbol.
- Albanell, Josep (1983). *Animal de competició*. Barcelona: Pòrtic.
- (1989). *Els ulls de la nit*. Barcelona: La Magrana.
- (1990). *El barcelonauta*. Barcelona: La Magrana.
- (1993). *Fantasies auxiliars administratives*. Barcelona: La Magrana.
- Alcover, Antoni Maria; Moll, Francesc de Borja (1993). *Diccionari català-valencià-balear*. Palma de Mallorca: Edicions Moll, vol. vi.
- Aldenderfer, Mark (1987). *Quantitative Research in Archaeology: Progress and Prospects*. Londres: SAGE Publications.
- Alonso, Icíar; Miquel, Marina; Padilla, José I. (1995). *Àneu a Pams. El capbreu de les valls d'Àneu de 1669*. Esterrí d'Àneu: Consell Cultural de les Valls d'Àneu.
- Anderberg, Michael R. (1973). *Cluster Analysis for Applications*. Nova York: Academic Press.
- Arbués, Clara (1998). *Els espais agraris feudals de muntanya. L'exemple de Músser (Baridà)*. Memòria de recerca. Departament de Ciències de l'Antiguitat i de l'Edat Mitjana, Universitat Autònoma de Barcelona.
- Arbués, Clara; Oliver, Jaume (1999). «Geografia, història i arqueologia agrària del feudalisme a la muntanya», *Treballs de la Societat Catalana de Geografia*. Núm. 49, vol. xv, p. 9-18.
- Aubarell, Gemma; et al. (2000). *El desenvolupament de l'alta muntanya, és sostenible?. Mirada als futurs possibles. Pallars Jussà, Pallars Sobirà i Alta Ribagorça*. Barcelona: Institut Català de la Mediterrània; Departament de Medi Ambient; Centre d'Art i Natura de Farrera.
- Avilés, Juan (1993). *El Pallars, Arán y Andorra. Notas e impresiones de un viaje (1892)*. Tremp: Garsineu edicions.
- Baraut, Cebrià (ed.) (1982). *Spill manifest de totes les coses del vescomtat de Castellbò*. La Seu d'Urgell: Societat cultural urgel·litana. [1a edició de 1519].
- Barbal, Maria (1985). *Pedra de tartera*. Barcelona: Laia.
- (1990). *Mel i metzines*. Barcelona: Cercle de Lectors.
- (2005). *País íntim*. Barcelona: Cercle de Lectors.
- Barué-Pastor, Monique; Pastor, Georges (1997). *Le temps de l'environnement*. Tolosa: Presses universitaires du Mirail.
- Bécquer, Gustavo Adolfo (2009). *La cruz del diablo*. Madrid: Santillana. [Edició original de 1860].
- Beroutchachvili, Nicolas; Bertrand, Georges (1978). «Le Géosystème ou 'Système territorial naturel'», *Revue Géographique des Pyrénées et du Sud-Ouest*. Vol. 49, núm. 2, p. 167-180.
- Berque, Augustin (dir.) (1994). *Cinq propositions pour une théorie du paysage*. Seyssel: Champ Vallon.
- (1995). *Les Raisons du paysage. De la chine antique aux environnements de synthèse*. París: Hazan.
- (2000). *Écoumène. Introduction à l'étude des milieux humains*. París: Belin.
- Bertrand, Georges (1968). «Paysage et géographie physique globale», *Revue Géographique des Pyrénées et du Sud-Ouest*. Vol. 39, núm. 3, p. 249-272.
- (1978). «Le paysage entre la Nature et la Société», *Revue Géographique des Pyrénées et du Sud-Ouest*. Vol. 49, núm. 2, p. 239-258.
- (2001). «Le paysage et la géographie: un nouveau rendez-vous», *Treballs de la Societat Catalana de Geografia*. Núm. 50, p. 57-68.
- Bertrand, Claude; Bertrand, Georges (2002). *Une géographie traversière. L'environnement à travers territoires et temporalités*. París: éditions Arguments.
- Blanchard, Raoul (1925). *Assaig de geografia humana de la muntanya*. Barcelona: Tallers Gràfics Hostench.
- (1958). *Les Alpes et leur destin*. París: Libraire Arthème Fayard.
- Boada, Martí (1994). *Breu història forestal de Catalunya*. Barcelona: Generalitat de Catalunya.
- Bolòs Capdevila, Maria de (1992). *Manual de Ciencia del Paisaje*. Barcelona: Masson.
- Bolòs, Oriol de; et al. (2000). *Flora Manual dels Països Catalans*. Barcelona: Pòrtic. [1a edició de 1990].

- Bonales, Jacinto (1999). *Les muntanyes en venda. La desamortització de terres comunals a la Conca de Tremp, 1855-1931*. Alguaire: Ajuntament d'Alguaire, Patronat Municipal «Josep Lladonosa i Pujol».
- Briffaud, Serge (1994). *Naissance d'un paysage. La montagne pyrénéenne à la croisée des regards XVI-XIX siècle*. Tarbes-Toulouse: Association Guillaume Mauran Archives de Hautes-Pyrénées; CIMA-CNRS Université de Toulouse II.
- Bringué, Josep Maria (1995). *Comunitats i béns comunals al Pallars Sobirà, segles XV-XVIII*. Tesi doctoral, Institut Universitari d'història Jaume Vicens Vives de la Universitat Pompeu Fabra.
- Bringué, Jose Maria; Cases, Maria Lluïsa; Marugan, Carme Maria; Rabasa, Maria Isabel (2001). *Descripció del marquesat de Pallars i del vescomtat de Vilamur per Onofre Timbau (1628)*. Lleida: Pagès Editors.
- Bru, Maria Josepa (1985). *Estudi geomorfològic: el modelatge glacial d'un sector del Pirineu Central (Valls Ferrera i de Cardós)*. Tesi doctoral, Secció de Geografia de la Universitat de Barcelona.
- Buerji, Enrico (2002). «Éditorial: la convention européenne du paysage», *Naturoipa*. Núm. 98, p. 3.
- Burel, Françoise; Baudry, Jacques (2000). *Écologie du paysage. Concepts, méthodes et applications*. París: Edició TEC & DOC. [1a edició de 1999].
- Busquets, Jaume; Cucala, Adolf; Rubiés, Àfrica (1994). *Observar i comprendre el paisatge*. Barcelona: Editorial Graó.
- Cabanel, Jean (1995). *Paysage Paysages*. París: Éditions Jean-Pierre de Monza.
- Cabré, Jaume (2004). *Les veus del Pamano*. Barcelona: Proa.
- Cahner, M. (dir.) (1995). *Gran geografia comarcal de Catalunya. Pallars Sobirà, Pallars Jussà, Alta Ribagorça, Ribagorça i Llitera*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.
- Canut, Jordi (2000). *Fauna del Pallars Sobirà*. Sort: Pòrtic.
- Capellà Solà, Ignasi (1988). *Estudi estructural del sinclinal de Llavorsí entre els rius Cívís i Valira (Andorra-Lleida)*. Memòria de recerca. Facultat de Ciències, Universitat Autònoma de Barcelona.
- Carreras, Jordi (1993). *Flora i vegetació de Sant Joan de l'Erm i de la Vall de Santa Magdalena*. Lleida: Institut d'Estudis Ilerdencs.
- Casacuberta, Josep Maria de (1953). *Excursions i sojorns de Jacint Verdaguer a les contrades pirinenques*. Barcelona: Barcino.
- Casanova, Eugeni (2002). *Crònica de un exterminio. El oso de los Pirineos*. Lleida: Milenio.
- Casassas, Lluís (2000). *Fires i Mercats a Catalunya*. Barcelona: Societat Catalana de Geografia. [1a edició de 1987].
- Catalán, Jordi (2000). «Los lagos alpinos como testigos del cambio climático y ambiental en Europa: el proyecto MOLAR», dins Ignacio Granados; Manuel Toro (eds.). *Conservación de los lagos y humedales de alta montaña de la Península Ibérica*. Madrid: Ediciones Universidad Autónoma de Madrid, p. 267-274.
- Català, Víctor (1975). *Solitud*. Barcelona: Selecta. [1a edició de 1905].
- Catalana, Jordi; Pla, Sergi (1998). «10.000 anys d'història ambiental al parc», *El Portarró*. Núm. 5, p. 4-7.
- Catalana, Jordi; Pérez-Obiol, Ramon; Pla, Sergi (2001). «Canvis climàtics a Aigüestortes durant els darrers 15.000 anys», *V Jornades sobre Recerca al Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici*. Lleida: Departament de Medi Ambient, p. 45-51.
- Cauquelin, Anne (2000). *L'invention du paysage*. París: Presses Universitaires de France. [1a edició de 1989].
- Cela, Camilo José (1965). *Viaje al Pirineo de Lérida: Notas de un paseo a pie por el Pallars Sobirà, el Valle de Arán y el condado de Ribagorza*. Madrid: Alfaguara.
- Chatterton, Lady (1843). *The Pyrenees, with Excursions into Spain*. Londres: Saunders and Otley.
- Chevalier, Marcel (1928). *El paisatge de Catalunya*. Barcelona: Editorial Barcino.
- (1929). *Les paysages catalans leurs aspects, leur structure et leur évolution*. París: Librairie scientifique Albert Blanchard.
- Codina, Olivier; Bosch, Josep Maria; Vila, Antoni (2001). *La Farga Rossell. El zenit de l'obtenció del ferro pel sistema directe 1842-1876. Monografies del patrimoni cultural d'Andorra, 5*. Andorra: Govern d'Andorra.
- Coll, Pep (1994). *Viatge al Pirineu fantàstic*. Lleida: Diari Segre.
- (2002). *Muntanyes maleïdes*. Barcelona: Editorial Empúries.
- (2005). *El salvatge dels Pirineus*. Barcelona: Cercle de Lectors.
- Condó Sambeat, Josep (1981). *Era Isla des Diamants: en gascou dera Bal d'Aran*. Saint-Girons: Escolò dera Pirinèos. [Edició original de 1917].

- Cooley, W.W.; Lohnes, P. R. (1971). *Multivariate data analysis*. Nova York: John Wiley & Sons.
- Coromines, Joan (1986). *Diccionari Etimològic i Complementari de la Llengua Catalana*. Barcelona: Curial Edicions Catalanes; Caixa de Pensions.
- (1996). *Onomasticon cataloniae*. Barcelona: Curial, vol. 6.
- Costa, Margarita; Morla, Carlos; Sainz, Helios (eds.) (1998). *Los bosques ibéricos. Una interpretación geobotánica*. Barcelona: Planeta.
- CREAF (2002). *Inventari ecològic i forestal de Catalunya. Regió forestal I: Alta Ribagorça, Pallars Jussà, Pallars Sobirà i Vall d'Aran*. Bellaterra: Departament de Medi Ambient; CREAF; Fundació Territori i Paisatge.
- Dalmau, Jordi (1997). *L'excursionisme*. Girona: Diputació de Girona.
- Danés, Joan (1931). «Les valls del Famisell i Noguera del Tor», *Butlletí del Centre Excursionista de Catalunya, Grup Alpi Català*. Núm. 437, p. 297-332.
- Déjeant-Pons, Maguelonne (dir.) (2002). «La Convention européenne du paysage», *Naturopa*. Núm. 98, monogràfic.
- Déléage, Jean Paul (1993). *Historia de la Ecología. Una ciencia del hombre y la naturaleza*. Barcelona: Icaria Editorial.
- Departament d'Agricultura Ramaderia i Pesca (1981). *Agricultura i medi rural al Pirineu Català. Actes de les jornades d'agricultura a les zones del Pirineu català*. Barcelona: Servei central de publicacions de la Generalitat de Catalunya.
- Departament de Medi Ambient (2003). *Base de dades cartogràfica*. Barcelona: Generalitat de Catalunya.
- Domenjó, Isidre (1993). *La Seu d'Urgell. Imatges i reflexions*. Tremp: Garsineu.
- (2010). *La trementinaire de les nenes rosses*. La Seu d'Urgell: Salòria.
- Ebdon, David (1986). *Estadística para geógrafos*. Barcelona: Oikos-Tau.
- ECAFIR (1998). *Estudi de viabilitat de les activitats forestals i ramaderes dins de l'àmbit territorial de l'Associació de Defensa Forestal Mig Pallars*. Llavorsí: Generalitat de Catalunya DARP; Medi Ambient; Ecafir, S.L.
- Espinàs, Josep Maria (1956). *Viatge al Pirineu de Lleida*. Barcelona: Selecta.
- Espunyes, Josep (1987). *Notes mínimes d'un paisatge*. Barcelona: Edicions del Mall.
- (1991). *Hora foscant a la ribera*. Barcelona: El Llamp.
- (1996). *Alt Urgell, plany i passió*. Tremp: Garsineu.
- (2001). *Segrada: motarrots i llegendes de l'Alt Urgell*. Barcelona: Abadia de Montserrat.
- (2002). *Trabucs i pedrenyals: aproximació al bandolerisme de l'Alt Urgell*. Tremp: Garsineu.
- Esteban, Agustí (coord.) (2003). *La humanización de las altas cuencas de la Garona y las Nogueras (4500 aC - 1955 dC)*. Madrid: Servicio Nacional de Parques Nacionales.
- Figuera, Manel (ed.) (2006). *Rufaca de paraules: antologia literària de la Cerdanya*. Lleida: Pagès.
- Folch, Ramon (1981). *La vegetació dels Països Catalans*. Barcelona: Ketres.
- Folch, Ramon (dir.) (1989). *Història Natural dels Països Catalans. Geologia I*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.
- Fontana, Josep (1992). *La història després de la fi de la història. Reflexions i elements per a una guia dels corrents actuals*. Vic: Institut Universitari d'Història Jaume Vicens Vives; Eumo Editorial.
- Fuster, Jaume (1983). *Les cartes d'Hèrcules Poirot*. Barcelona: Edicions 62.
- Forman, Richard T. T. (1995). *Land mosaics: the ecology of landscapes and regions*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Frigolé, Joan (2005). *Dones que anaven pel món*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura.
- Gallart, F.; Llorens, P. (1996). «Los efectos hidrológicos de la recuperación del bosque en áreas de montaña», dins Teodoro Lasanta; José M. García-Ruiz (eds.). *Erosión y recuperación de tierras en áreas marginales*. Saragossa: Instituto de Estudios Riojanos; Sociedad Española de Geomorfología, p. 73-78.
- Gallart, Josep (1991). *El dipòsit de bronzes de Llavorsí*. Barcelona: Diputació de Lleida; Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura.
- Galop, Didier (1998). *La forêt, l'homme et le troupeau dans les Pyrénées. 6000 ans d'histoire de l'environnement entre Garonne et Méditerranée*. Toulouse: GEODE; Laboratoire d'Ecologie Terrestre; FRAMESPA.
- Garriga, Marc (coord.) (2002). *Boscors madurs del Pirineu, un patrimoni a conservar*. Llavorsí: ADF Mig Pallars; Fundació Territori i Paisatge.

- Gascón, Carles (2003). *Càtars al Pirineu català*. Lleida: Pagès.
- (2010). *Comarques oblidades*. La Seu d'Urgell: Edicions Salòria.
- Gascón, Carles; Font, Teresa (2006). *Els retaules gòtics de la vall de la Vansa i Tuixén*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura.
- Gay, Rafael (1951). *Llibre de la Cerdanya*. Barcelona: Selecta.
- Genís, Martí (1892). *La reyneta del Cadí*. Barcelona: Il·lustració Catalana.
- Gil, Xavier (1998). *La desamortització dels béns col·lectius al Pallars Sobirà: el cas de la societat de la muntanya de Llessui. Memòria de recerca*. Facultat de Ciències Econòmiques i Empresariales, Universitat Autònoma de Barcelona.
- Giralt, Jesús (dir.) (1993). *Diccionari de la llengua catalana*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.
- (dir.) (1998). *Gran diccionari de la llengua catalana*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.
- Giralt, Jesús (dir.) (2006). *Atles comarcal i municipal de Catalunya*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.
- Gómez Mendoza, Josefina (dir.) (1999). *Los paisajes de Madrid: naturaleza y medio rural*. Madrid: Alianza Editorial; Fundación Caja Madrid.
- Gómez Mendoza, Josefina; et al. (1988). *Viajeros y paisajes*. Madrid: Alianza Universidad.
- Gómez, Josefina, Muñoz, Julio; Ortega, Nicolás (1994). *El pensamiento geográfico*. Madrid: Alianza. [1a edició de 1982].
- Gómez-Pantoja, Joaquín (coord.) (2001). *Los rebaños de Gerión. Pastores y trashumancia en Iberia antigua y medieval*. Madrid: Casa de Velázquez.
- Gourdon, Maurice (1884). *À travers l'Aran (itinéraires d'un touriste)*. París: G. Charpentier et Cie.
- (1917-1923). «Au pays d'Aran», *Revue de Comminges*.
- Grandes, Almudena (2010). *Inés y la alegría*. Barcelona: Tusquets.
- Guasch, Josep M. (1938). *Pirinenques*. Barcelona: M. Montserrat.
- Guerra Velasco, Juan Carlos (2001). «La acción humana, el paisaje vegetal y el estudio biogeográfico», *Boletín de la Asociación de Geógrafos Españoles*. Núm. 31, p. 47-60.
- Guilaine, Joan (ed.) (1998). *La Balma de la Margineda II, La vie quotidienne*. Perpinyà: Institut d'Estudis Andorrans.
- Guilaine, Jean; Martzluff, Michel (ed.) (dir.) (1995). *Les excavacions de la Balma de la Margineda (1979-1991)*. Andorra: Ministeri d'Afers Socials i Cultura del govern andorrà.
- Harman, Harry (1976). *Modern factor analysis*. Chicago: The University of Chicago Press.
- Hoffmann, Yves; Goudin, Paul (1989). *Cerdanya-Capcir: dins els Pirineus Catalans*. Font Romeu: ISO.
- Iglésies, Josep (1964). *Els primers excursionistes*. Barcelona: Rafael Dalmau.
- Institut Cartogràfic de Catalunya (1996). *Atles climàtic de Catalunya*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Política Territorial i Obres Públiques.
- Johnston, Ronald John (1989). *Multivariate statistical analysis in geography*. Londres: Longman Scientific and Technical.
- Jolliffe, Ian T. (2002). *Principal components analysis*. Nova York: Springer-Verlag.
- Jordán de Urries, Jaime (1954). *Memoria adjunta al mapa forestal de la provincia de Lérida*. Madrid: Ministerio de Agricultura; Instituto Forestal de Investigaciones y experiencias.
- (1954). *Mapa Forestal de la Provincia de Lérida*. Madrid: Ministerio de Agricultura; Instituto Forestal de Investigaciones y experiencias.
- Krüger, Fritz (1995). *Los Altos Pirineos, volum I: comarcas, casa y hacienda (Primera Parte)*. Tremp: Gobierno de Aragón; Diputación de Huesca; Garsineu edicions.
- Laurière, Jules de (1886). *Promenade archeologique au Val d'Aran*. Caen: Impr. Le Blanc-Hardel, Henri Delesques, successeur.
- Lewuillon, Serge (1991). «Les murs de pierre sèche en milieu rural», dins J. Guilaine (dir.). *Pour une archéologie agraire*. París: Armand Colin Éditeur, p. 193-221.
- Llobet, Salvador (1947a). *El medio y la vida en el Montseny: estudio geográfico*. Barcelona: Industrial Gráfica.
- (1947b). *El medio y la vida en Andorra: estudio geográfico*. Barcelona: Consejo Superior de Investigaciones Científicas; Instituto Juan Sebastián Elcano; Estación de Estudios Pirenaicos.
- Llovera, X.; Bosch, J. M. (dir.) (1995). *La vida medieval als dos vessants del Pirineu. Actes del 3r curs d'arqueologia d'Andorra 1991*. Andorra: Govern d'Andorra.
- Lluís, Joan (1964). *Records de la meva vida de pastor*. Barcelona: Barcino.

- (1971). *Històries i llegendes del Pallars*. Barcelona: Selecta.
- (2019). *El meu Pallars*. Estèri d'Àneu: Ecomuseu de les Valls d'Àneu. Tremp: Garsineu Edicions.
- Lluch, Enric (1994). «Presentació», dins Rosa Ascon; et al. (dir.). *Geografia Universal. El Cosmos, la Terra*. Barcelona: Edicions 62.
- Marugan, Carme Maria (dir.) (2003). *Els béns comunals i la gestió del territori al Pirineu Català. Actes del seminari «Què en farem dels comunals?». Sort, maig 2002*. Barcelona: Departament de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya.
- Madoz, Pascual (1845-1850) *Diccionario geográfico-estadístico-histórico de España y sus posesiones de ultramar*. Madrid: Est. Tip. P. Madoz y L. Sagasti.
- Manly, Bryan F.J. (1986). *Multivariate statistical models*. Londres: Chapman and Hall.
- Margalef, Ramon (1991). *Teoría de los sistemas ecológicos*. Barcelona: Universitat de Barcelona.
- Martí Bono, Carles; García Ruiz, José María (eds.) (1994). *El glaciarismo surpirenaico: nuevas aportaciones*. Logroño: Geoforma.
- Martí Henneberg, Jordi (1994). *L'excursionisme científic i la seva contribució a les ciències naturals*. Barcelona: Alta Fulla.
- Martínez de Pisón, Eduardo (coord.) (1998). *Paisaje y medio ambiente*. Valladolid: Fundación Duques de Soria; Grupo Endesa; Universidad de Valladolid.
- (2000). *Cuadernos de montaña*. Madrid: Temas de Hoy.
- Martínez de Pisón, Eduardo; Sanz Herráiz, Concepción (eds.) (2000). *Estudios sobre el paisaje*. Madrid: Ediciones de la Universidad Autónoma de Madrid; Fundación Duques de Soria.
- Martínez de Pisón, Eduardo; Álvaro, Sebastián (2002). *El sentimiento de la Montaña. Doscientos años de Soledad*. Madrid: Ediciones Desnivel.
- Marugan, Carme Maria; Rapalino, Verònica (coord.) (2005). *Història del Pallars. Dels orígens als nostres dies*. Lleida: Pagès.
- Mas, Carlos (2000). *Història de la farga catalana. El cas de la vall Ferrera, al Pallars Sobirà (1750-1850)*. Lleida: Pagès.
- Mases, Montserrat (1991). *Estudi geomorfològic de la dinàmica nival i del risc d'allaus a la Vallferrera (Pallars Sobirà)*. Tesi de llicenciatura, Departament de Geologia Dinàmica, Geofísica i Paleontologia de la Universitat de Barcelona.
- Mateu, Xavier (dir.) (1983). *El Pallars Sobirà. Estructura sòcio-econòmica i territorial*. Barcelona: Caixa d'Estalvis de Catalunya.
- Mendizàbal, Enric (1988). «Un exemple de sobre-envelliment: la població de la muntanya catalana», *Papers de demografia*. Núm. 28, monogràfic.
- Mendizàbal, Enric; Ajenjo, Marc; Blanes, Amand; Sánchez, Ester (1993). «La població estacional en els municipis de Catalunya», *Papers de demografia*. Núm. 75, monogràfic.
- Miralles, Ferran (coord.) (2008). *Pla territorial parcial de l'Alt Pirineu i Aran*. Barcelona: Departament de Política Territorial i Obres Públiques.
- Miró, Manuel; Domingo, Montserrat (1985). *Breviari de geomorfologia*. Vilassar de Mar: Oikos-tau.
- Molina, David (2000). *Conservació i degradació de sòls a les àrees de muntanya en procés d'abandonament. La fertilitat del sòl al Parc Natural del Cadí-Moixeró*. Tesi doctoral, Departament de Geografia de la Universitat Autònoma de Barcelona.
- Montserrat, Joan Maria (1992). *Evolución glaciario y postglaciario del clima y la vegetación en la vertiente sur del Pirineo: Estudio Palinológico*. Zaragoza: Instituto Pirenaico de Ecología i C.S.I.C.
- Monzón, Antonio (2001). «Recuerdos de Aigüestortes», dins M. Aniz (dir.). *V Jornades sobre Recerca al Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici*. Lleida: Departament de Medi Ambient, p. 441-448.
- Mulaik, Stanley (1972). *The foundations of factor analysis*. Nova York: McGraw-Hill.
- Navarro, Anton (1903). *Pirinenques*. Barcelona: J. Cunill.
- (1905). *La balada de l'hivern*. Barcelona: L'Avenç.
- (1912). *Cançons perdudes*. Barcelona: Il·lustració Catalana.
- (1914). *Recitacions. Proses rimades*. Lleida: Sol i Benet.
- (1922). *De l'infinit poema*. Barcelona: Imp. La Renaixensa.
- (1925). *Roses i estels*. Barcelona: [s.n.].
- (1927). *Medallons*. Barcelona: Imp. Casa Provincial de Caritat.
- (1994). *Pla i muntanya. Antologia poètica*. Tremp: Garsineu.

- Ninyerola, Miquel; Pons, Xavier; Roure, Joan Maria (2000). «A methodological approach of climatological modelling of air temperature and precipitation through GIS techniques», *International Journal of Climatology*. Núm. 20, p. 1823-1841.
- Norusis, Marija (1994). *Factor analysis. SPSS professional statistics 6.1*. Chicago: SPSS Inc.
- Nuet, Josep; Panareda, Josep Maria; Romo, Àngel M. (1991). *Vegetació de Catalunya*. Barcelona: Eumo.
- Obiols, Joan (1987). *Esvorancs, fets i llegendes de la muntanya*. La Seu d'Urgell: Isidre Domenjó i Coll.
- (1989). *Uets, Hets e llegendes de Naut Aran*. Lleida: La Dilagro.
- (1992). *Marrades. Màgia i realitat a la muntanya*. Tremp: Garsineu.
- (1995). *Nits de taverna. Escenes de la muntanya*. Tremp: Garsineu.
- (2000). *El desert verd. Imatges de la muntanya*. Tremp: Garsineu.
- (2003). *L'infern dolç*. Tremp: Garsineu.
- Oliver, Jaume (1997). *Respostes de la Coma de Burg, Tírvia i la Vall Ferrera al qüestionari de Francisco de Zamora (1789-1790)*. Tremp: Garsineu edicions i Centre d'Art i Natura de Farrera.
- (2000). *Llavorsí. Dels orígens al capbreu de 1669*. Lleida: Pagès.
- Oller, Narcís (1906). *Pilar Prim*. Barcelona: Il·lustració Catalana.
- Ortega Cantero, Nicolás (ed.) (2002). *Estudios sobre historia del paisaje español. Historia y Paisaje. Serie Estudios*. Madrid: Universidad Autónoma de Madrid; Fundación Duques de Soria; Catarata.
- Pallarès-Barberà, M.; et al. (2004). «Taxonomia de àrees del Pirineu Catalán: Aproximació metodològica al anàlisi de variables socioterritoriales», *Geofocus. Revista internacional de Ciència y Tecnología de la información Geográfica*. Núm. 4, p. 209-245.
- Pàmies, Teresa (1982). *Matins de l'Aran: narracions*. Barcelona: Pòrtic.
- Pasques, Jordi (1990). *De bosc espès... ara el temps*. Cerdanyola del Vallès: Ajuntament de Cerdanyola del Vallès.
- (2000). *Segre endins: elegies per a uns pobles colgats d'aigua*. Solsona: Solsona Comunicacions.
- Pèlach, Albert (2005). *Deu mil anys de geohistòria ambiental al Pirineu Central Català. Aplicació de tècniques paleogeogràfiques per a l'estudi del territori i el paisatge a la Coma de Burg i a la Vallferrera* [en línia]. <<http://hdl.handle.net/10803/4958>> [consulta: 6/10/2021].
- (2006). «Algunes reflexions sobre geografia, paisatge i geohistòria ambiental», *Documents d'Anàlisi Geogràfica*. Núm. 48, p. 179-192.
- Pèlach, A.; Nadal, J.; Soriano, J.M.; Esteban, A. (2007). «Holocene environmental history and the human impact in the Pyrenees», *Contributions to Science*. Núm. 3, p. 423-431.
- Pèlach, A.; Soriano, J.M.; Tulla, A.F. (2009). «Dinàmiques de producció de paisatges. Paisatges agraris», dins Jaume Busquets; Albert Cortina (coord.). *Gestió del paisatge. Manual de protecció, gestió i ordenació del paisatge*. Barcelona: Ariel, p. 77-95.
- Pitte, Jean-Robert (2001). *Histoire du paysage français. De la préhistoire à nos jours*. París: Tallander. [1a edició de 1983].
- Pla, Josep (1992). *Tres guies: Costa Brava; Mallorca, Menorca i Eivissa; Catalunya*. Barcelona: Destino.
- Poblet, Josep (1991). *Estructura herciniana i alpina del vessant sud de la zona axial del Pirineu central*. Tesi doctoral, Departament de Geologia Dinàmica, Geofísica i Paleontologia de la Universitat de Barcelona.
- Ponz, Antonio (1972). *Viaje de España: seguido de dos tomos del viaje fuera de España*. Madrid: Aguilar.
- Porta, Carles (2005). *Tor, tretze cases i tres morts*. Barcelona: La Campana.
- Prados, María José (ed.) (2009). *Naturbanization. New identities and processes for rural – natural areas*. Londres: Taylor & Francis Group, Publishers.
- Prat, Jordi (dir.) (1991). *El Pallars Sobirà Pla Comarcal de muntanya*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Direcció General de Política Territorial.
- Racionero, Lluís (1981). *Cercamón*. Barcelona: Edicions 62.
- Roger, Alain (2000). *Breu tractat del paisatge. Història de la invenció del paisatge i denúncia dels malentesos actuals sobre la natura*, traducció del francès de Lourdes Bigorra. Barcelona: La Campana.
- Roigé, Xavier; Estrada, Ferran; Beltran, Oriol (1997). *La casa aranesa. Antropologia de l'arquitectura a la Val d'Aran*. Tremp: Garsineu.
- Roma, Francesc (2000). *Els Pirineus maleïts*. Barcelona: Alta Fulla.

- Romesburg, Charles (1984). *Cluster analysis for researchers*. Belmont, Cali: Lifetime Learning Publ.
- Rougerie, Gabriel; Beroutchachvili, Nicolas (1991). *Géosystèmes et paysages. Bilan et méthodes*. Paris: Armand Colin.
- Sabartés, Josep Maria (1998). *Població i territori a l'Alt Pirineu català*. Tremp: Garsineu edicions.
- Sales, Núria (1987). «Més històries pirinenques i de boscos», *L'Avenç*. Núm. 105, p. 63-65.
- (1991). *Mules, ramblers i fires: segles XVIII i XIX*. Reus: Centre de Lectura.
- Sambamoorthi, Nethra (2007). *Hierarchical Cluster Analysis Some Basics and Algorithms*. New Jersey: RMportals Inc.
- Sancho, Marta (1999). *Homes, fargues, ferro i foc. Arqueologia i documentació per a l'estudi de la producció de ferro en època medieval: les fargues dels segles IX-XIII al sud del Pirineu català*. Barcelona: Associació/Col·legi d'Enginyers Industrials de Catalunya i Boixareu.
- Segura, Joan Ramon (2006). *25 excursions pel front del Pallars*. Barcelona: Cossetània Edicions.
- Simmons, Ian G. (1996). *Changing the Face of the Earth. Culture, environment, history*. Oxford: Blackwell. [1a. edició 1989].
- Solé Sabarís, Lluís (1951). *Los Pirineos. El medio y el hombre*. Barcelona: Alberto Martín.
- (dir.) (1958-1982). *Geografía de Catalunya*. Barcelona: Aedos.
- Soler i Santaló, Juli (1906). *La Vall d'Aran*. Barcelona: L'Avenç.
- Soriano, Joan Manuel (1994). *Efectes del despoblament sobre el medi físic d'un territori de muntanya (Tuixén, Parc Natural Cadí-Moixeró). Estudi de la variació de la fertilitat del sòl en camps de conreu abandonats*. Tesi doctoral, Departament de Geografia de la Universitat Autònoma de Barcelona.
- Sorribes, Ramon (1993). *Les indústries tradicionals a les comarques de muntanya*. Barcelona: Generalitat de Catalunya.
- Soto Cañameres, Pau de (2010). *Anàlisi de la xarxa de comunicacions i del transport a la Catalunya romana: estudi de distribució i mobilitat*. Tesi doctoral de la Universitat Autònoma de Barcelona.
- Spearman, Charles (1904). «General intelligence, objectively determined and measured», *American Journal of Psychology*. Núm. 15, p. 201-293.
- Stevens, James (1986). *Applied multivariate statistics for the social sciences*. Hillsdale: Lawrence Erlbaum.
- Terrades, Jaume (2001). *Ecología de la vegetación. De la ecofisiología de las plantas a la dinámica de comunidades y paisajes*. Barcelona: Omega.
- Tonnellé, Alfred (2000). *Tres mesos als Pirineus: diari de viatge 1858*. Tremp: Garsineu.
- Torres, Cèsar August (1924). *Cerdanya*. Barcelona: Hostench.
- Torres, Estanislau; Català, Francesc (1979). *El Pirineu*. Barcelona: Destino.
- Torres, Marius (1993). *Poesies i altres escrits*. Barcelona: Edicions 62.
- Tort, Joan (1984). *Per la vall del Segre*. Barcelona: Abadia de Montserrat.
- Tryon, Robert (1939). *Cluster Analysis*. Edwards Brothers.
- Tulla, Antoni F.; Pallarès-Barberà, Montserrat; Vera, Ana Pilar (2009). «Naturanization and Local Development in the mountain areas of the Catalan Pyrenees», dins Maria José Prados. *Naturanization. New identities and processes for rural – natural areas*. Londres: Taylor & Francis Group, Publishers, p. 75-92.
- Uriel, Ezequiel (1995). *Análisis de datos. Series temporales y análisis multivariante*. Madrid: AC.
- Valle, Bartolomé (coord.) (2000). *Geografía y espacios protegidos*. Murcia: Asociación de geógrafos españoles i Federació de Espacios Naturales Protegidos de Andalucía.
- Valls Taberner, Ferran (1987). *Privilegis i ordinacions de la Vall d'Aran*. Barcelona: Promociones y Publicaciones Universitarias.
- Valverdu, Josep; Sirera, Ton (1968). *La Ribagorça / La Vall d'Aran / El Pallars Sobirà / El Pallars Jussà*. Barcelona: Editorial Tàber. (Catalunya Visió; 2).
- Vera, Ana Pilar (2007). *Anàlisi de l'Espai econòmic Pirinenc a partir de la creació d'Unitats Territorials Socioeconòmiques*. Tesi doctoral de la Universitat Autònoma de Barcelona.
- Verdaguer, Jacint (1887). *Excursions y viatjes [sic]*. Barcelona: La Il·lustració Catalana.
- (1888). *Pàtria*. Barcelona: A. Verdaguer; R. Casals.
- (1901). *Ayres del Montseny*. Barcelona: Il·lustració Catalana.
- (2002). *Del Canigó a l'Aneto. Edició comentada i il·lustrada de les llibretes d'excursió de 1882 i 1883 a cura de Narcís Garolera i Curt Wittlin*. Lleida: Pagès; Institut d'Estudis Ilerdencs.

— (2003). *Canigó*. Barcelona: Proa. [1a edició de 1886].

Vigo, Josep (1976). *L'alta muntanya catalana flora i vegetació*. Barcelona: Centre Excursionista de Catalunya; Editorial Montblanc-Martin.

Vila, Antoni; Codina, Olivier; Bosch, Josep Maria (coord.) (2002). *L'obtenció del ferro pel procediment directe entre els segles IV i XIX. Actes del 6è curs d'Arqueologia d'Andorra 2000*. Aixovall: Govern d'Andorra, Ministeri de Cultura, Àrea de Recerca Històrica.

Vila, Pau (1926). *La Cerdanya*. Barcelona: Barcino.

— (1935). *Resum de Geografia de Catalunya. VIII: Aspecte humà. El Prepirineu i el Pirineu. Segona part*. Barcelona: Barcino.

Vila, Pau (1977). *La fesomia geogràfica de Catalunya*. Barcelona: Editorial Laia. [1a. edició de 1937].

Vilà Valentí, Joan (1973). *El món rural a Catalunya*. Barcelona: Curial.

Vilar, Pierre (1962). *La Catalogne dans l'Espagne moderne: recherches sur les fondements économiques des structures nationales*. Paris: S.E.V.P.E.N.

Villaró, Albert (1993). *La selva moral*. Barcelona: La Magrana.

Villaró, Albert (1995). *Hèrcules i la ciutat. Un passeig per la història de la Seu*. Barcelona: Caixa de Catalunya.

Villaró, Albert; Feixa, Carles; Iniesta, Montserrat (1991). *Entre bosc i lo riu hi passava la vida. El temps dels rais*. Seu d'Urgell: Ajuntament de la Seu d'Urgell.

Villaró, Albert; Gispert, Joan (1992). *La ciutat i el riu. La Seu i el Segre, dels miracles al canal*. Barcelona: Caixa de Catalunya.

Violant Simorra, Ramon (1938). *D'art popular pallarès*. Barcelona: Imp. Comas.

— (1948). «Notas de etnografía pirenaica: trashumancia», *Pirineos*. Núm. 8, p. 271-290.

Violant Simorra, Ramon (1985). *El Pirineo Español. Vida, usos, costumbres, creencias y tradiciones de una cultura milenaria que desaparece*. Barcelona: Alta Fulla [reproducció d'un facsimil de 1949].

Virós, Josep (1957). *Verd madur*. Barcelona: Dalmau i Jover.

622

Violant Simorra, Ramon (2001). *La vida pastoral al Pallars*. Tremp: Garsineu edicions.

Ward, Joe H. (1963). «Hierarchical grouping to optimize an objective function», *Journal American Statistical Association*. Núm. 58, p. 236-244.

Xuriguera, Ramon (1929). «Vers la conquesta de la muntanya», *Diari La Publicitat*. 9 d'octubre de 1929.

Zamora, Francisco de (1973). *Diario de los viajes hechos en Cataluña (1785-1790)*. Barcelona: Curial.

— (1989). *Resposta del corregiment de Talam al qüestionari de Francisco de Zamora: 1789*. Lleida: Virgili i Pagès.

Zoido, Florencio; Venegas, Carmen (2002). *Paisaje y ordenación del territorio*. Sevilla: Junta de Andalucía; Fundación Duques de Soria.

Zoido, Florencio; Mendoza, Josefina (coord.) (2003). «Paisaje y ordenación del territorio», *Banco de Buenas prácticas en geografía*. Núm. 1, maig 2003 [número monogràfic].